

Abstrakt

Disertační práce prezentuje pohled do osobnosti pachatelek různých trestných činů. Zjišťuje vývoj jejich kriminální kariéry, prostředí, v jakém se vyvíjely, jejich osobnostní charakteristiky a mapuje tak rizikové faktory páchaní trestné činnosti. Práce je členěna na teoretickou a empirickou část. Stěžejními tématy teoretické části jsou ženská kriminalita, kriminogenní faktory a ženská agrese. Její součástí je dále přehled typologií osobnosti pachatelek, které lze v odborné literatuře nalézt. Posledním tématem teoretické části je osobnostní teorie C. R. Cloningera, jež se pro svůj biopsychosociální základ jeví jako vhodný model pro popis vězeňské populace a pro tento význam bývá používán jak v domácích, tak zahraničních studiích.

Cílem empirické části bylo získat kvantitativní údaje o kriminogenních faktorech odsouzených žen, popsat pomocí nich kriminální ženskou populaci a zjistit, zda, případně jaké, existují rozdíly uvnitř této skupiny. Ke sběru dat bylo využito anamnestického dotazníku, zprávy o odsouzené SARPO, Vídeňského maticového testu jako testu obecné inteligence a Cloningerova osobnostního dotazníku temperamentu a charakteru TCI-R. Do studie bylo zahrnuto celkem 286 odsouzených žen z Věznice Světlá nad Sázavou. Z deseti stanovených hypotéz bylo potvrzeno šest. Byl prokázán vztah mezi a) věkem a rolí pachatelek v trestném činu (TČ); b) pozitivním L-skórem dotazníku TCI-R a úrovní IQ; c) osobnostními dimenzemi vyhledávání nového (NS), závislost na odměně (RD) a sebeřízení (SD) a věkem pachatelek, ve kterém byly poprvé odsouzené; d) rozdílem mezi ženskou kriminální a nekriminální populací v charakterové dimenzi sebeřízení (SD); e) typem trestné činnosti a registrováním agresivního jednání v průběhu výkonu trestu odnětí svobody (VTOS); f) typem násilné trestné činnosti a věkem pachatelek v době prvního odsouzení.

Klíčová slova: kriminalita žen; kriminogenní faktory; ženská agrese; osobnost odsouzených žen; Cloningerova teorie osobnosti; temperament; charakter; dotazník temperamentu a charakteru TCI-R.